

Onderhoud toch nog een brug te ver

Wéér is er discussie over de staat van bruggen in en rond Amsterdam. Er zijn problemen, zegt Rijkswaterstaat, maar het is niet onveilig. Deskundige André van Stigt wil beter onderhoud.

Marc Kruswijk
AMSTERDAM

Tientallen bruggen en viaducten in Noord-Holland kampen door achterstallig onderhoud met een onacceptabel risico op instorten. Ze worden geteisterd door scheuren, roest en lekkages. Dat is aan het licht gebracht door *EenVandaag* en *NH Nieuws*. Ze vonden de gebreken in ruim 200 inspectierapporten van Rijkswaterstaat, die werden verkregen via een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur. Volgens *NH Nieuws* en *EenVandaag* wordt het onderhoud van de bruggen al jaren op zijn beoogd gelaten.

Dit wordt bevestigd door architect André van Stigt die meerdere restauratieprojecten heeft uitgevoerd voor de gemeente Amsterdam. "De staat van de bruggen wordt niet constant in de gaten gehouden, terwijl dit wel absoluut noodzakelijk is."

Nog geen twee weken geleden werden drie bruggen in Amsterdam op stel en sprong afgesloten voor al het autoverkeer. Over de brug bij de Lijnbaansgracht en de Lauriergracht mogen zelfs geen fietsers en voetgangers meer. Ook de drie bruggen van de Vijzelstraat staan op de nominatie ingrijpend onder handen te worden genomen, maar daarmee wordt gewacht tot na de

ingebruikname van de Noord/Zuidlijn.

Uit de berichtgeving van de programma's blijkt dat de ernst van het achterstallige onderhoud bekend is bij Rijkswaterstaat. Herstellingswerkzaamheden staan echter pas over enkele jaren ingepland of worden uitgesteld.

Rijkswaterstaat: "Als er een onveilige situatie is, grijpen wij direct in. Wanneer uit een inspectierapport blijkt dat een brug niet voldoet aan de wettelijke norm, worden afwijkingen direct hersteld of worden er maatregelen getroffen zoals bijvoorbeeld het instellen van extra inspecties. In navolging van deze inspectierapporten zijn maatregelen genomen waarmee weggebruikers veilig gebruik kunnen maken van de bruggen, tunnels en viaducten en is voldaan aan de wettelijke voorschriften."

Historische bruggen

De huidige problemen met bruggen zijn niet nieuw. In 2015 constateerde de Amsterdamse Rekenkamer dat het beheer en het onderhoud van bruggen in de stad tekortschiet. Volgens de Rekenkamer zou de gemeente te weinig inzicht hebben in de toestand van de bruggen en wordt het invoeren van beter toezicht systematisch onderschat.

Eerder al trok architect Van Stigt aan de bel. In 2011 stelde hij in deze krant dat het beheer van

de historische bruggen in de binnenstad bij de verkeersmensen in verkeerde handen was. "Het gaat de ambtenaren erom dat het verkeer kan doorrijden. Hun specialisme en prioriteit liggen bij bussen, trams en auto's, niet bij het beheer en onderhoud van monumentale bruggen. Dat zien ze als ballast," zei hij destijds.

Volgens de rapporten van Rijkswaterstaat spelen de huidige problemen voor Amsterdam onder meer bij knooppunt Amstel. Daar is sinds de bouw in 1987 weinig onderhoud gepleegd, zo blijkt uit rapporten uit 2014. Meerdere viaducten van het knooppunt vertonen diepe scheuren in het beton door overbelasting. Door een rekenfout in het verleden zit er te weinig wapening in het beton waardoor de constructie de huidige belasting niet aankan.

Gaten en verzakkingen

Bij de Gooise Knoop doen zich vergelijkbare problemen voor. Ook hier is er sprake van ernstige problemen met de fundering. Op de hoofd-draagconstructie kunnen krachten ontstaan waar in het ontwerp geen rekening mee is gehouden. Verder had de stalen geleideconstructie al in 2012 moeten worden vervangen. Hierdoor kunnen door verzakkingen gevaarlijke situaties voor weggebruikers ontstaan.

De Zeeburgerbrug, die werd geïnspecteerd in 2011, kampt met de kans op verzakking van het wegdek. Dit is nog niet opgelost. Verder is de geleideconstructie niet sterk genoeg en kan de geluidswering loslaten door scheuren.

De Schipholbruggen en -tunnels zijn voor het laatst geïnspecteerd in 2015. Het grootste probleem vormt de hoofd-draagconstructie van de bruggen waar scheuren in het staal zijn ontstaan. Ook zorgen gaten in het wegdek voor gevaarlijke situaties. Rijkswaterstaat geeft aan dat deze bruggen volledig worden vervangen tussen 2024 en 2026. In de Schipholtunnels is op meerdere plekken sprake van lekkage, waardoor het beton schade oploopt. Ook kan ernstige roest voor loslatende onderdelen zorgen.

De Europaboulevard werd gecontroleerd in 2014. Rijkswaterstaat schrijft over grote problemen met de geleideconstructie. Er waren tien gescheurde en twee verbogen stijlen. Dit is in 2017 aangepakt.

'De staat van de bruggen wordt niet constant in de gaten gehouden, dit is wel noodzakelijk'

André van Stigt
De architect maakt zich zorgen over de staat van de vele (historische) bruggen in Amsterdam.

Instortingsgevaar

Door achterstallig onderhoud vertonen sommige bruggen en viaducten in Amsterdam ernstige problemen.

Bruggenfluisteraars

Doordat de gemeente de afgelopen jaren afscheid heeft genomen van veel oudere medewerkers die 'met passie en deskundigheid' toezien op onderhoud van de bruggen gaat er veel kennis over bruggen verloren.

Dat schreef directeur Jan de Ridder van de Rekenkamer in 2015 aan de gemeenteraad over het beheer en het onderhoud van de bruggen in Amsterdam. Deze 'bruggenfluisteraars' verrichten het beheer en onderhoud aan de bruggen en zijn bekend met elk piepje en kraakje, aldus de Rekenkamer. "Zij zijn er trots op de Amsterdamse bruggen in goede staat te houden." Veel van deze ervaren mede-

werkers zijn de afgelopen jaren met pensioen gegaan en een deel van deze bruggenfluisteraars zal ook de komende jaren vertrekken bij de gemeente. Sinds 2012 geldt een vacaturestop en slechts mondjesmaat worden nieuwe medewerkers in dienst genomen.

Volgens de Rekenkamer zou informatie over bruggen niet of versnipperd toegankelijk zijn. "Op papier, digitaal of in de hoofden van de medewerkers." Gegevens als de actuele onderhoudsstaat, storingen die zich hebben voorgedaan en geplande en gerealiseerde werkzaamheden zijn in veel gevallen niet goed te vinden.